

# aktualności



KUJAWSKO-POMORSKI  
OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO  
w Minikowie

## BIULETYN INTERNETOWY

NR 17/2009

27 listopada

DWUTYGODNIK

Kujawsko-Pomorski  
Ośrodek Doradztwa  
Rolniczego  
w Minikowie  
89-122 Minikowo  
tel. 52/ 386 72 00  
fax 52/ 386 72 27  
www.kpodr.pl  
sekretariat@kpodr.pl

### Spis treści

Poznać glebę przed nawożeniem	1
Warto uprawiać rośliny strączkowe	2
Zielone światło dla „zielonej” energii	3
Wyniki pomiarów meteorologicznych	4
Ceny żywca wieprzowego	5
Nabór wniosków do działań Krajowego Programu Restrukturyzacji	5
Zachowanie lokalnych ras świń – złotnicka biała	6
Fenomen polskiej gęsi	7
Szkolenie z ciągnikami	7
Najbliższe szkolenia KPODR	8

### KPODR zaprasza

#### JARMARK ADWENTOWY

sobota 12 grudnia, Przysiek

Uroczyste otwarcie Jarmarku – godz. 10



W programie:

- ogłoszenie wyników **Wojewódzkiego Konkursu Szopek Bożonarodzeniowych** (godz. 10.15)
  - pokazy** nakrywania stołu wigilijnego, wykonywania stroików i kart świątecznych
  - kiermasz** (oferta kulinarna Kół Gospodyń Wiejskich, produkty regionalne i lokalne, żywność ekologiczna, rękodzieło, ozdoby świąteczne, sprzęt AGD)
  - stoiska konsultacyjne**
  - wystawa** szopek konkursowych
  - występy** zespołu ludowego
- (więcej na stronie 9)



Serdecznie zapraszamy w godzinach 10-15

## PRODUKCJA ROŚLINNA

### NAWOŻENIE ROŚLIN

#### Poznać glebę przed nawożeniem

Aby nawozić efektywnie, trzeba zwrócić uwagę na zawartość składników pokarmowych w glebie i ich dostępność dla roślin, a także na kwasowość gleby. Ale co właściwie oznaczają te parametry?

Azot, fosfor, potas, magnez, wapń i wszystkie inne składniki pokarmowe występują w glebie w trzech podstawowych formach:

- forma rozpuszczalna** w roztworze glebowym, ruchliwa, łatwo przemieszczająca się i łatwo pobierana przez rośliny;
- forma wymienna**, czyli kationy i aniony łatwo uwalniane z glebowego kompleksu sorpcyjnego i pobierane przez rośliny;
- forma rezerwowa**, obejmująca największą część składników pokarmowych w średnio- i słabiorozpuszczalnych związkach; niewielka ich część może być uruchomiona jako forma przyswajalna.

**Dostępność** składnika pokarmowego – to określona jego ilość znajdująca się aktualnie

w roztworze glebowym, która może być pobrana przez rośliny.

**Przyswajalność** – to ilość składnika, która może być pobrana przez roślinę nie tylko z roztworu glebowego, ale również z glebowego kompleksu sorpcyjnego i niektórych słabiorozpuszczalnych soli. Przyswajalne formy składników w glebie decydują o plonowaniu roślin.

**Odczyn gleby** – to stężenie jonów wodorowych w roztworze glebowym albo w standardowym roztworze ekstrakcyjnym, wyrażane symbolem **pH**. Odczyn może być kwaśny (pH poniżej 6,8), obojętny (pH w przedziale od 6,8 do 7,2) lub zasadowy (pH powyżej 7,2).

**Kwasowość gleby** oznacza ilość jonów wodorowych i glinowych związanych wymiennie lub niewymiennie z fazą stałą gleby i dzieli się na kwasowość czynną, która bezpośrednio wpływa na dostępność składników pokarmowych i decyduje o żyzności gleby, oraz na kwasowość potencjalną (jony wodoru i glinu związane są przez koloidy glebowe).

ciąg dalszy na str. 2 ⇨



ciąg dalszy  
ze str. 1

**Zakwaszenie gleby** w naszej strefie klimatycznej jest procesem ciągłym, a przyczyniają się do tego następujące czynniki:

- wymywanie dużych ilości jonów wapnia (Ca), magnezu (Mg) i potasu (K);
- kwaśne deszcze powstające na skutek reakcji wody z tlenkami siarki (SO<sub>2</sub>), węgla (CO<sub>2</sub>) i azotu (NO<sub>2</sub>);
- mineralizacja substancji organicznej;
- pobieranie wapnia przez rośliny (więcej rośliny wynoszą niż się nawozi);
- stosowanie nawozów fizjologicznie kwaśnych.

W praktyce rolniczej nawożenie pól nawozami organicznymi i mineralnymi jest jednym z najważniejszych zabiegów agrotechnicznych, pozwalających istotnie wpływać na plonowanie roślin uprawnych. Będzie ono efektywne tylko wtedy, gdy rolnik wie, jak kształtuje się zasobność i dostępność składników pokarmowych na jego polach oraz jaka jest kwasowość tych pól. Dlatego zachęcamy, aby wykorzystać okres późnej jesieni i wczesnej wiosny, gdy na polach nie ma roślin, do pobrania prób glebowych i wykonania badań w Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej w Bydgoszczy.

Po otrzymaniu wyników można samodzielnie opracowywać plany nawożenia, wyko-

rzystując załączoną do wyników badań broszurę, albo zgłosić się do doradców rolnych KPODR, którzy opracowują bardzo dokładny plan nawożenia w formie elektronicznej. Jest to bardzo wygodne. Można te dane przechowywać przez kilka lat i co roku wykonywać nowe plany, uwzględniające ubiegłoroczne nawożenie, plonowanie, przedplony, a także zasoby nawozów naturalnych.

Koszt wykonania analizy dla jednej próbki w OSChR jest niewielki i wynosi około 10 zł netto, w zależności od tego, czy urząd gminy dotuje tę usługę, czy nie (1 próba pobierana jest z powierzchni do 4 ha). Koszt wykonania planu nawożenia (elektronicznego) wynosi obecnie 50 zł + 5 zł za każdą działkę rolną. Przy 10 działkach koszt zarówno analiz, jak i opracowania planu wyniesie około 100 zł (122 zł brutto), czyli łącznie 200 (244) zł w pierwszym roku. Przez następne 3-4 lata koszt ten ograniczy się do opracowania samych planów, po około 122 zł rocznie.

Efektom świadomego podejścia do nawożenia jest oszczędność nawozów, efektywniejsze ich wykorzystanie oraz poprawa zasobności gleby w składniki pokarmowe na skutek lepszego ich bilansowania. W efekcie uzyskuje się w wieloletnim plonowaniu roślin.

Marek Radzimierski

## STRĄCZKOWE

### Warto uprawiać groch, łubiny, bobik...

Udział roślin strączkowych w strukturze zasiewów w Polsce powinien być zdecydowanie wyższy niż obecnie (tylko 1% wszystkich zasiewów). Od drugiej połowy lat dziewięćdziesiątych ubiegłego wieku, przede wszystkim wskutek intensyfikacji rolnictwa, zdecydowanie większej chemizacji oraz łatwiejszej dostępności poekstrakcyjnej śruty sojowej, zainteresowanie rolników uprawą roślin strączkowych bardzo zmalało. Uprawiają je tylko nieliczni, na potrzeby własne (produkcenci trzody i bydła – na paszę, a w produkcji roślinnej – na poplony).

Zalety tej grupy roślin są powszechnie znane, a różnorodność gatunków pozwala na różnorodne sposoby uprawy i kierunki użytkowania. Wysoka zawartość białka czy właściwości wiązania azotu atmosferycznego – to najbardziej charakterystyczne zalety strączkowych. W dobie bardzo wysokiego udziału roślin zbożowych w zasiewach (około 70%) i zwią-

szającego się problemu z dobrymi przedplonami, rośliny strączkowe mogą wypełnić tę lukę. Wyniki doświadczeń wielu ośrodków badawczych nad rolą strączkowych w płodźmianie wskazują niezbicie na plonotwórcze oddziaływanie tej grupy roślin na uprawy następne, gdzie zwyżka plonów waha się od kilku do nawet powyżej 30%. Oczywiście, na zwiększenie plonu oprócz dobrego przedplonu wpływają także inne czynniki, jak rodzaj kompleksu glebowego, sposób nawożenia, ilość opadów czy wysokość temperatur, jednak rola strączkowych jest tu wyjątkowa.

#### Znaczenie gospodarcze roślin strączkowych

- Możliwość uprawy z przeznaczeniem na:
  - nasiona (w plonie głównym),
  - zielonkę (w plonie głównym i międzyplonie),
  - zielony nawóz (międzyplony).
- Wysoka zawartość białka w nasionach:

GATUNEK	Zawartość białka %	PRZECIĘTNY PLON:		Ilość ziarna pszenicy odpowiadająca 100 kg nasion strączkowych kg
		nasion, t/ha	białka, kg/ha	
groch	20-23	4,0	880	161
bobik	28-30	4,0	1 120	215
łubin wąskolistny	33-34	2,5	850	254
łubin biały	34-36	3,0	1 020	269
łubin żółty	42-45	2,0	860	331
soja	35-40	2,5	925	284
pszenica		6,0	780	



- Cenny komponent białkowy do produkcji mieszanek pasz treściwych.
- Wiązanie wolnego azotu z powietrza (od 40 do 80 kg N/ha).
- Dostarczanie glebie znacznej ilości substancji organicznej (korzenie, łodygi, liście, strączyny – 3-7 t/ha suchej masy).
- Znaczna zawartość tłuszczu w nasionach niektórych gatunków (soja 18-22%, łubin biały 10-11%).
- Przerywnik fitosanitarny w płodozmianie, zwłaszcza przy dużym udziale zbóż w strukturze zasiewów.
- Sprzyjanie przewietrzaniu gleby i poprawianie stosunków wodnych.
- Poprawianie struktury gleby.
- Przeciwdziałanie wymywaniu składników pokarmowych do głębszych warstw gleby.
- Uruchamianie trudno dostępnych związków fosforu i wapnia w glebie.
- Pozostawianie doskonałego stanowiska dla roślin następczych, zwłaszcza zbóż.

### Odmiany grochu

Odmiany jadalne i ogólnoużytkowe kwitną białą, a ich nasiona są jasne, niezabarwione. Wszystkie poza odmianą **Set** są wąsolistne. Najlepiej plonują: **Tarchalska, Terno, Boruta, Baryton, Dymek, Kavalir, Batuta.**

**Odmiany pastewne** kwitną białą lub fioletowo, a ich nasiona mają kolorową lub bezbarwną okrywę. Mogą być tradycyjnie ulistnione (nowe odmiany są wąsolistne). Wysokie odmiany nasienne-zielonkowe i nasienne dają niższy plon nasion, ale wyższy plon zielonki. Średniowysokie odmiany nasienne: **Eureka, Hubal, Sokolik, Wiat, Muza.**

### Odmiany łubinów

#### ŁUBIN WĄSKOLISTNY

Odmiany **gorzkie na zielony nawóz: Mi-rela, Karo.**

Odmiany **słodkie (pastewne):**

- tradycyjne, rozgałęzione (**Baron, Bojar, Graf, Kalif, Zeus, Cezar, Neptun**);
- samokończące, nierozgałęzione – nieco niżej plonują, ale równomiernie dojrzewają (**Boruta, Sonet, Regent**).

#### ŁUBIN ŻÓŁTY

Wszystkie zarejestrowane odmiany łubinu żółtego są **słodkie (pastewne):**

- niesamokończące (**Dukat, Mister, Lord, Juno, Parys**);
- samokończące (**Perkoz, Taper**).

Stanisław Szwejka



## UPRAWY ENERGETYCZNE

## Zielone światło dla „zielonej” energii

W związku z troską o ochronę środowiska naturalnego i perspektywą wyczerpania się tradycyjnych źródeł energii, niezbędna wydaje się naprawdę radykalna zmiana sposobu produkcji energii. W czerwcu opublikowany został unijny „Pakiet klimatyczno-energetyczny”, zawierający dyrektywę 2009/28/WE z 23 kwietnia 2009 roku w sprawie promowania odnawialnych źródeł energii (OZE). Dokument ten uchyla dotychczas obowiązujące dyrektywy unijne i wyznacza nowy cel dla Polski na rok 2020: osiągnięcie 15% udziału OZE w końcowym zużyciu energii. Szczegóły wdrażania dyrektywy w naszym kraju podane zostaną w połowie przyszłego roku, w przygotowywanym dokumencie rządowym „Plan działań na rzecz OZE do 2020 roku”.

Nowa dyrektywa tworzy dogodne warunki dla dynamicznego i trwałego rozwoju odnawialnych źródeł energii. Promuje na tych samych zasadach zarówno „zielone” ciepło, jak i „zieloną” energię elektryczną oraz biopaliwa. Dlatego w ostatnich miesiącach ożywiły się instytucje i firmy zajmujące się OZE.

Między innymi powstał „Panel Słoneczny 20x2020” zrzeszający producentów urządzeń i instalatorów systemów **energetyki słonecznej**, który podjął inicjatywę opracowania dokumentu pt. „Mapa drogowa rozwoju energetyki słonecznej termicznej w Polsce wraz z planem działań do 2020 roku”.

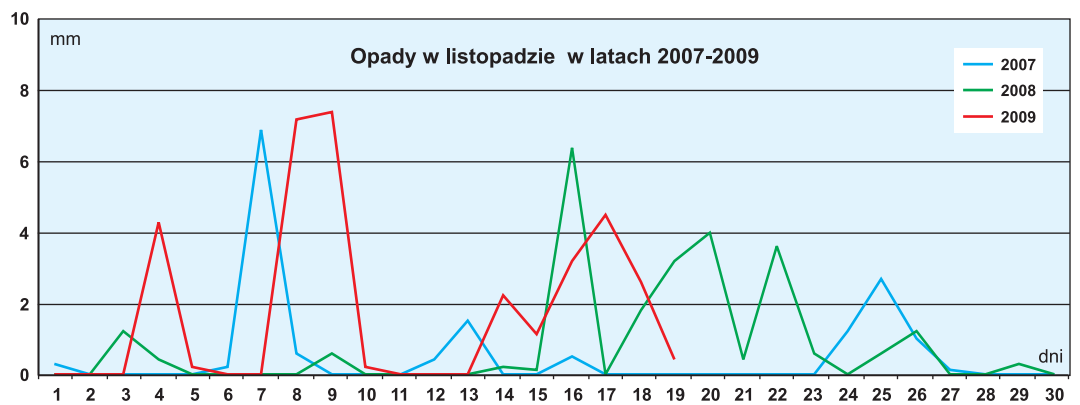
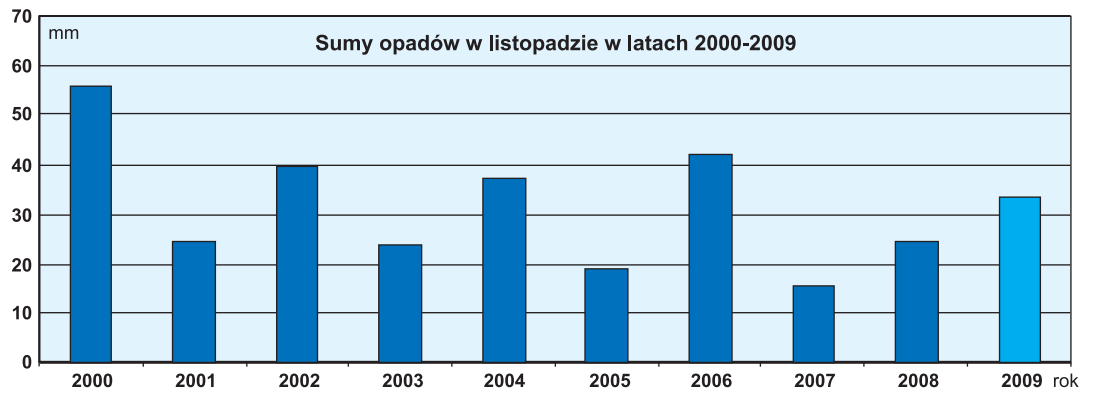
Natomiast produkcji i wykorzystaniu **biogazu rolniczego** poświęcone było pierwsze

międzynarodowe seminarium „Biogaz 2009” 19 czerwca w Warszawie. Prezes Instytutu Energetyki Odnawialnej Grzegorz Wiśniewski w prezentacji inauguracyjnej stwierdził, że nowy cel ilościowy OZE w dyrektywie daje szansę dla produkcji biogazu, który może być wykorzystany na wszystkich rynkach końcowych nośników energii (energia elektryczna, ciepło i transport). Jakby odpowiedzią na to seminarium było otwarcie pierwszej biogazowni rolniczej w naszym województwie. We wrześniu poznańska firma Agrogaz oficjalnie oddała do użytku **biogazownię** zlokalizowaną w **Liszkuwie**, w gminie Rojewo, o łącznej mocy 2,126 MW i powierzchni 2,3 ha.

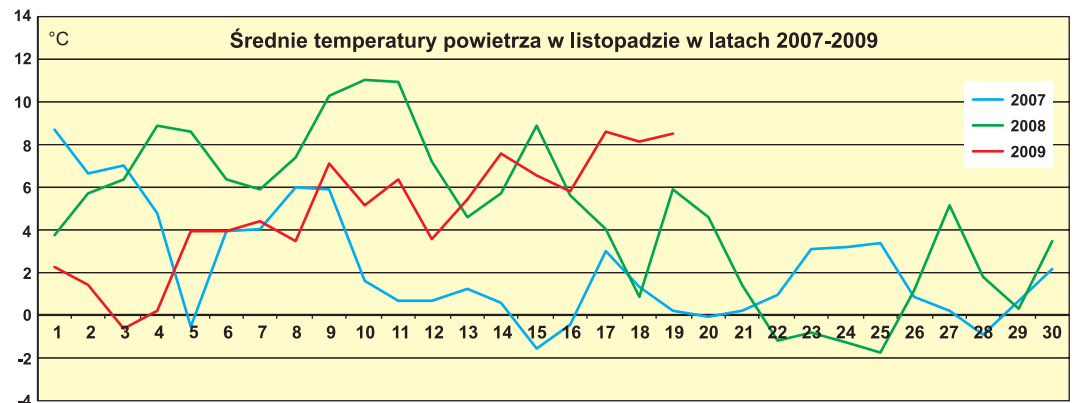
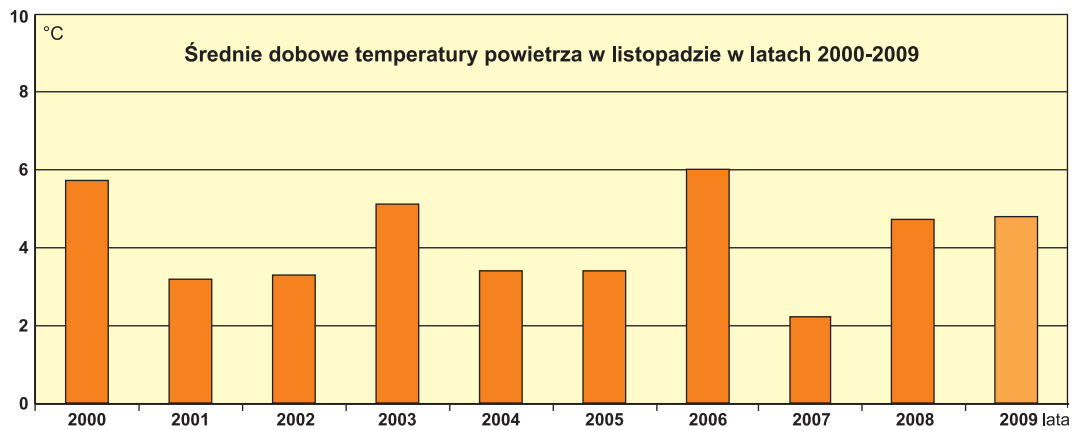
W prognozach produkcji „zielonego” ciepła biogaz jednak znacznie ustępuje **biomasie** stałej. Dlatego w perspektywie nowej dyrektywy rolnicy może wreszcie doczekać się zielonego światła i produkcja roślin energetycznych stanie się opłacalna i bezpieczna. Pomocą może służyć projekt Coach BioEnergy, w którym KPODR w Minikowie pełni funkcję Regionalnego Biura Konsultacyjnego. Projekt ten finansowany jest w ramach Programu dla Europy Środkowej, a jego celem jest między innymi promowanie zrównoważonego wykorzystania energii z biomasy. W ramach projektu powstanie międzynarodowa sieć wirtualna gromadząca informacje dotyczące wiedzy i doświadczenia z zakresu produkcji, logistyki i przetwarzania biomasy na cele energetyczne.

Maria Sikora

### Opady listopada



### Temperatury listopada



Pomiary prowadzono w stacji meteorologicznej w Minikowie koło Nakła nad Notecią. Wyniki pomiarów dla listopada podane do 19 dnia miesiąca.

### Średnie ceny netto zakupu świń rzeźnych za wagę żywą za okres: 2-8 listopada 2009 roku

Daty podane w tabeli oznaczają końcowy dzień analizowanego tygodnia (poniedziałek – niedziela).

Makroregion	CENA, zł/kg	
	02.11.2009	08.11.2009
Północny	4,22	4,20
Środkowo-Wschodni	4,21	4,20
Południowo-Wschodni	4,18	4,18
Zachodni	4,11	4,14
<b>Polska</b>	<b>4,17</b>	<b>4,17</b>



Obliczane na podstawie cen za żywca według masy poubojowej ciepłej (MPC), przy użyciu współczynnika wydajności rzeźnej podawanego przez GUS (0,78).

#### Makroregiony skupu świń rzeźnych według EUROP

Makroregion	Wjewództwa
Północny	kujawsko-pomorskie, pomorskie, warmińsko-mazurskie
Środkowo-Wschodni	łódzkie, mazowieckie, podlaskie
Południowo-Wschodni	lubelskie, małopolskie, podkarpackie, śląskie, świętokrzyskie
Zachodni	dolnośląskie, lubuskie, opolskie, wielkopolskie, zachodniopomorskie

opracowanie: Marlena Małek

źródło: Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

## PROGRAMY UNIJNE

### Nabór wniosków w ARR

Agencja Rynku Rolnego informuje, że uruchamia nabór wniosków o przyznanie pomocy w ramach działań objętych **Krajowym Programem Restrukturyzacji**. Środki na ten cel pochodzą z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG).

#### „Modernizacja gospodarstw rolnych”

**Termin składania wniosków:  
od 20 listopada do 10 grudnia 2009 roku**

Głównym celem programu jest finansowe wsparcie rozwiązań alternatywnych w stosunku do uprawy buraka cukrowego i produkcji cukru na terenie gmin objętych procesem restrukturyzacji sektora cukrowniczego (977 gmin, co stanowi około 39% wszystkich gmin w Polsce).

O pomoc mogą ubiegać się producenci buraków cukrowych, którzy: w wyniku procesu restrukturyzacji utracili częściowo lub całkowicie prawo do uprawy i dostawy buraka cukrowego, byli uprawnieni do otrzymania pomocy restrukturyzacyjnej oraz prowadzą działalność rolniczą na terenie gmin objętych procesem restrukturyzacji przemysłu cukrowniczego, wskazanych w Krajowym Programie Restrukturyzacji (wykaz i zasady wsparcia dostępne na stronie ARR ([www.arr.gov.pl](http://www.arr.gov.pl))).

Celem działania jest modernizacja gospodarstw rolnych oraz ułatwienie producentom rolnym zmiany profilu produkcji na inny niż uprawa buraka cukrowego. Plantatorzy ci będą mogli ubiegać się o zwrot do 40% kosztów kwalifikowalnych zakupu oraz montażu nowych maszyn i urządzeń do produkcji rolnej.

#### „Zwiększanie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej i leśnej”

**Termin składania wniosków:  
od 5 do 25 stycznia 2010 roku**

Celem działania jest refundacja części kosztów poniesionych przez wnioskodawcę z tytułu realizacji inwestycji, polegającej na budowie lub modernizacji zakładów przetwórstwa produktów rolnych na cele energetyczne albo na zakupie maszyn lub urządzeń do przetwarzania produktów rolnych na cele energetyczne.

O zwrot do 50% kosztów kwalifikowalnych inwestycji będą mogły się ubiegać mikroprzedsiębiorstwa, małe i średnie przedsiębiorstwa lub przedsiębiorstwa zatrudniające mniej niż 750 pracowników albo przedsiębiorstwa o obrocie nieprzekraczającym 200 mln euro, prowadzące inwestycje na terenach gmin objętych procesem restrukturyzacji.

Piotr Sawa  
na podstawie informacji ARR



## Zachowanie lokalnych ras świń – ZŁOTNICKA BIAŁA

Jeszcze nie jest za późno, aby rolnicy chętni do uczestnictwa w **programie rolnośrodowiskowym** w pakiecie „Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie”, **wariant 7.4. „Zachowanie lokalnych ras świń”**, mogli przystąpić do tego programu. Jak dowiedziałam się w Instytucie Zootechniki – Państwowym Instytucie Badawczym w Balicach, jest jeszcze możliwość uczestniczenia w programie ochrony zasobów genetycznych świń rasy **złotnickiej białej**.

### Jakie wymogi należy spełnić?

Wymagania ogólne ubiegania się o przyznanie pierwszej płatności rolnośrodowiskowej:

1. Posiadanie wpisu do ewidencji producentów.
2. Posiadanie działki rolnej o powierzchni co najmniej 1 ha.
3. Zobowiązanie się do:
  - przestrzegania podstawowych wymagań w gospodarstwie rolnym;
  - realizacji 5-letniego planu rolnośrodowiskowego, w tym zobowiązań wariantu w ramach zadeklarowanego pakietu.

### Wymogi wariantu 7.4. „Zachowanie lokalnych ras świń”:

1. Posiadanie świń rasy złotnickiej białej o liczebności co najmniej 8 loch w stadzie podstawowym.
2. Prowadzenie oceny wartości użytkowej zwierząt i dokumentacji hodowlanej w stadzie.
3. Wpis do księgi hodowlanej rasy złotnickiej białej.
4. Realizacja programu hodowlanego ochrony zasobów genetycznych rasy złotnickiej białej.

### Procedura ubiegania się o przyznanie pierwszej płatności rolnośrodowiskowej:

1. Właściciel/hodowca świni rasy złotnickiej białej przy pomocy doradcy rolnośrodowiskowego musi opracować plan rolnośrodowiskowy, z uwzględnieniem wymogów pakietu 7, wariantu 7.4. „Zachowanie lokalnych ras świń”.
2. Właściciel/hodowca musi uzyskać „Zaświadczenie o objęciu stada zwierząt ras lokalnych programem ochrony zasobów genetycznych”, wydawane przez Instytut Zootechniki – PIB.
3. Właściciel/hodowca powinien w terminie przewidzianym Rozporządzeniem MRiRW złożyć w biurze powiatowym ARiMR wniosek o przyznanie płatności rolnośrodowiskowej, wraz z wymaganymi załącznikami.

Zaświadczenie o objęciu stada programem ochrony zasobów genetycznych wydawane jest w celu załączenia do wniosku o przyznanie pierwszej płatności rolnośrodowiskowej.

### Warunki otrzymania zaświadczenia:

1. Posiadanie zakwalifikowanych do programu ochrony zasobów genetycznych świń rasy złotnicka biała, spełniających wymagania uczestnictwa w programie ochrony, objętych oceną wartości użytkowej i wpisanych do ksiąg zwierząt hodowlanych. Liczebność w stadzie podstawowym powinna wynosić co najmniej 8 loch.
2. Zawarcie z Uniwersytetem Przyrodniczym w Poznaniu umowy dotyczącej uczestnictwa w programie ochrony zasobów genetycznych rasy złotnickiej białej. Data zawarcia umowy nie może być późniejsza niż 1 marca roku, w którym hodowca wnioskuje o wydanie zaświadczenia.

**Kwalifikacja stada i zwierząt do uczestnictwa w programie ochrony** dokonywana jest przez podmiot prowadzący księgę hodowlaną dla danej rasy (w tym przypadku UP w Poznaniu) po spełnieniu określonych przez niego wymogów, na podstawie wniosku hodowcy.

**Tryb postępowania przy wydawaniu zaświadczenia** o objęciu stada programem ochrony zasobów genetycznych świń rasy złotnickiej białej:

1. Zaświadczenia wydawane są raz w roku.
2. Właściciel stada świń spełniających wcześniej określone warunki składa do IZ PIB w Balicach pisemny wniosek o wystawienie zaświadczenia o objęciu stada programem ochrony zasobów genetycznych świń rasy złotnickiej białej, wraz z załączonymi:
  - wykazem loch i knurów objętych programem na dzień z okresu: 1 lutego – 1 marca roku, w którym hodowca/właściciel stada składa wniosek, potwierdzonym przez UP w Poznaniu, oraz
  - wykazem loszek hodowlanych pozostawionych na remont stada, które dadzą miot w okresie realizacji pierwszego roku programu rolnośrodowiskowego, potwierdzonym przez UP w Poznaniu.
3. **Termin składania wniosków wraz z wymaganymi dokumentami do IZ PIB w Balicach: do 31 marca każdego roku.**
4. Na podstawie powyższych dokumentów Koordynator IZ PIB wystawia „Zaświadczenie o objęciu stada zwierząt rasy złotnicka biała programem ochrony zasobów genetycznych” i przesyła je do hodowcy oraz UP w Poznaniu.
5. Zaświadczenie to powinno być dołączone do wniosku o przyznanie pierwszej płatności rolnośrodowiskowej, składanego w biurze powiatowym ARiMR. **Termin składania wniosków do Agencji: od 15 marca do 15 maja każdego roku.**

## ZD IZ Kołuda Wielka



## Fenomen polskiej gęsi

Na konferencję, która odbyła się **9 listopada w Zakładzie Doświadczalnym Instytutu Zootechniki w Kołudzie Wielkiej**, przybyły najznakomitsze osobistości branży drobiarskiej, a także hodowcy gęsi białej kołudzkiej. Symposium, będące częścią akcji promocyjnej „Gęsiną na Świętego Marcina”, otworzyli Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego Piotr Całbecki i Dyrektor Generalny Krajowej Rady Drobiarstwa – Izby Gospodarczej w Warszawie Leszek Kawski.

Przedstawiciele samorządu województwa oraz nauki, pod przewodnictwem prof. Jędrzeja Krupińskiego i dr. Jacka Szklarka reprezentującego Slow Food Polska, wspólnie z hodowcami i restauratorami dyskutowali o tym, jak podnieść rangę gęsiny i sprawić, by tradycją stało się sezonowe spożywanie tego mięsa. W przeszłości tradycyjnie jedzono gęsinę 11 listopada, w dniu św. Marcina, a obecnie celem kampanii promocyjnej jest przywrócenie tego zwyczaju. Przykładem godnym naśladowania są Stany Zjednoczone, gdzie spożywa się pieczonego indyka w Dniu Dziękczynienia.

Podczas konferencji podkreślono wartości smakowe i zdrowotne gęsiny, zwracając uwagę na zawartość korzystnych dla organizmu wielonienasyconych kwasów tłuszczowych (efektem ich spożywania jest spadek zachorowań na schorzenia układu naczyniowo-sercowego). O tym, że gęsiną jest żywnością funkcjonalną, świadczy technologia

żywienia ptaków. Gęsi już od pierwszego okresu odchowu korzystają z zielonych wybiegów, pastwisk i łąk, a w ostatnich 3 tygodniach przed ubojem spożywają dziennie po 0,5 kg ziarna owsa lub owsa z jęczmieniem. Chów i tucz gęsi z przeznaczeniem na eksport prowadzony jest w skali od kilkuset do kilku tysięcy sztuk na fermie. Wydaje się celowe utrzymywanie gęsi w mniejszych stadach dla potrzeb rynku wewnętrznego, z uwzględnieniem tzw. produktu lokalnego. Aby promocja na krajowym rynku była skuteczna, nieodzowne będzie kreowanie każdej inicjatywy i konsekwencja w jej wprowadzaniu.

Spożycie mięsa drobiowego w Polsce z roku na rok wzrasta: stanowi ono już około 1/3 żywności, a w przeliczeniu na jednego mieszkańca wynosi ponad 25 kg rocznie. Natomiast roczne spożycie gęsiny wynosi tylko 17 gramów na mieszkańca Polski. Zaledwie 3,5% produkcji gęsiny zagospodarowane zostaje w kraju, a pozostała wielkość jest eksportowana, najczęściej do Niemiec.

Czy można mieć obawy o przyszłość hodowli gęsi w Polsce? Jak dotąd, eksport funkcjonuje raczej bez obaw i wygrywamy konkurencję z innymi, ze względu na wysoką jakość naszej **gęsi białej kołudzkiej!**

Celem promocji jest wprowadzenie różnorodności w żywieniu. Gęsiną jest pyszna, zdrowa i naturalna, a najlepiej smakuje w sezonie jesiennym.

*Janusz Wojciechowski*

## Centrum Tehniki Rolniczej w Minikowie

## Szkolenie z ciągnikami

W Kujawsko-Pomorskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Minikowie przez dwa dni – **17 i 18 listopada** odbywało się szkolenie z zakresu „**Dobór mocy ciągnika do warunków gospodarstwa**”. Szkolenie było zorganizowane we współpracy KPODR i DLG AgroFood, w ramach cyklu szkoleń Centrum Techniki Rolniczej w Minikowie. Należy również wspomnieć o firmach, bez których to spotkanie by się nie odbyło, a mianowicie:

- **Zip Agro** z ciągnikami **Case**
- **Raiffeisen** z ciągnikami **New Holland**

- **Chemiroł** z ciągnikami **John Deere**
- **Zetor** z ciągnikami **Zetor**
- **AGCO** z ciągnikami **Valtra**

Uczestnicy szkolenia mieli do dyspozycji 11 modeli ciągników ww. firm. Maszyny były różnej mocy – od 90 do 130 koni mechanicznych. Każda osoba biorąca udział w szkoleniu mogła wypróbować każdy model podczas indywidualnej jazdy. Rolnicy mogli sprawdzić eksploatację i sprawność maszyny osobiście oraz pod fachowym okiem serwisantów poszczególnych firm. Niektóre modele były wyposażone w ładowacz czołowy – co podniosło atrakcyjność szkolenia.

*Adam Piszczek*



# KPODR ZAPRASZA

## Najbliższe szkolenia

DATA	MIEJSCE	TEMAT
30 listopada godz. 10.00	KPODR w Minikowie gm. Nakło nad Notecią	Stosowanie środków ochrony roślin przy użyciu opryskiwaczy (osoby zainteresowane proszone są o zgłaszanie się telefonicznie pod nr 52/ 386 72 41)
1 grudnia godz. 10.00	Urząd Gminy Bytoń sala konferencyjna	VAT w rolnictwie
1 grudnia godz. 10.00	Gminny Dom Kultury w Topólcie	Wymogi w produkcji i przechowywaniu pasz w gospodarstwach rolnych
2 grudnia godz. 10.00	Urząd Gminy Strzelno	Opas bydła mięsnego
2 grudnia godz. 10.00	BS Piotrków Kujawski ul. Poznańska 21	Wymogi w produkcji i przechowywaniu pasz w gospodarstwach rolnych
2 grudnia godz. 10.00	WDK Jeżewo ul. Główna 2	Agrotechnika zbóż, najnowsze osiągnięcia w hodowli roślin zbożowych. Zasady wypełniania wniosku o zwrot do materiału siewnego (przykład)
2 grudnia godz. 10.00	Gminny Dom Kultury w Rogowie Żnińskim	Wyrób kartek świątecznych jako dodatkowe źródło dochodu w rodzinie
3 grudnia godz. 9.00	Urząd Gminy Wielgie ul. Starowiejska 8	Stosowanie środków ochrony roślin przy użyciu opryskiwaczy
3 grudnia godz. 10.00	OSP Chalin Dobrzyń nad Wisłą	Podejmowanie działań na rzecz zachowania dziedzictwa kulinarnego regionu
3 grudnia godz. 10.00	Gminny Ośrodek Kultury w Osiecinach	Możliwości pozyskiwania środków unijnych w ramach PROW 2007-2013
4 grudnia godz. 10.00	Urząd Miasta Radziejów ul. Kościuszki 26 sala konferencyjna	Program rolnośrodowiskowy możliwością zrównoważonego rozwoju gospodarstw rolnych – wymogi i korzyści
4 grudnia godz. 10.00	Gminny Ośrodek Kultury w Osiecinach	Wsparcie przedsięwzięć rolnośrodowiskowych w gospodarstwach rolnych
4 grudnia godz. 10.00	Urząd Gminy Dragacz sala posiedzeń	Zasada wzajemnej zgodności w gospodarstwie rolnym
4 grudnia godz. 12.00	Urząd Gminy Kijewo Królewskie sala narad	Wykorzystanie produkcji rolniczej do celów nieżywnościowych
7 grudnia godz. 10.00	Gminny Ośrodek Kultury w Topólcie	Uprawa kukurydzy na różne kierunki użytkowania
7 grudnia godz. 10.00	Urząd Gminy Strzelno	VAT w rolnictwie
7 grudnia godz. 12.00	Gminny Ośrodek Kultury Jeziora Wielkie	VAT w rolnictwie
8 grudnia godz. 10.00	Świetlica Wiejska Sierakowy, gm. Topólka	Edukacja rolników w zakresie wdrażania PROW 2007-2013
8 grudnia godz. 10.00	Starostwo Radziejów sala konferencyjna	Wyrób kartek okolicznościowych i dekoracji z papieru i suszu roślinnego
8 grudnia godz. 10.00	BS Piotrków Kujawski ul. Poznańska 21	Gospodarowanie zgodne z wymogami środowiska w gospodarstwie rolnym
8 grudnia godz. 10.00	Świetlica Wiejska Drzycim, ul. Szkolna 8	Obowiązkowe dotowane ubezpieczenia upraw rolnych i zwierząt gospodarskich
8 grudnia godz. 10.00	Świetlica Wiejska w Świekatowie	Agrotechnika zbóż, najnowsze osiągnięcia w hodowli roślin zbożowych. Zasady wypełniania wniosku o zwrot do materiału siewnego (przykład)
8 grudnia godz. 10.00	Urząd Gminy Lniano sala posiedzeń	Żywnienie bydła
9 grudnia godz. 10.00	Dom Kultury Lipinki, gm. Wartubie	Obowiązkowe dotowane ubezpieczenia upraw rolnych i zwierząt gospodarskich
10 grudnia godz. 10.00	Agromlecze Lipno	Zasady tworzenia i funkcjonowania grup producentów
10 grudnia godz. 10.00	Urząd Gminy Bobrowniki	PROW 2007-2013. Zasady pozyskiwania funduszy unijnych
10 grudnia godz. 10.00	Urząd Gminy Nowe sala posiedzeń	Zasady tworzenia i funkcjonowania grup producenckich
10 grudnia godz. 10.00	Gminny Ośrodek Kultury Osie	Najnowsze rozwiązania w żywieniu i hodowli trzody chlewnej
10 grudnia godz. 10.00	WDK Jeżewo ul. Główna 2	Modernizacja gospodarstw rolnych – zasady udzielania wsparcia

## Najbliższe szkolenia

DATA	MIEJSCE	TEMAT
10 grudnia godz. 14.00	DPS „Dworek Modrzewiowy” Nowa Wieś 1 Wielgie k. Lipna	„Wigilijne smaki” – aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich jako liderów oraz kultywowanie tradycji kulinarnych regionu
11 grudnia godz. 10.00	Urząd Gminy Kikół	Zasada wzajemnej zgodności – cross-compliance
11 grudnia godz. 10.00	Świetlica Internatu w Przemystce	Analiza dochodów gospodarstw rolnych według FADN
11 grudnia godz. 10.00	Urząd Gminy Dragacz sala posiedzeń	Wsparcie rolników w pozyskiwaniu środków finansowych w ramach działań PROW 2007-2013
14 grudnia godz. 10.00	Urząd Miasta i Gminy Dobrzyń nad Wisłą	Problemy w uprawie warzyw gruntowych w roku 2009
14 grudnia godz. 10.00	Urząd Gminy Dobre sala konferencyjna	Wymogi wzajemnej zgodności w zakresie ochrony środowiska
14 grudnia godz. 10.00	Świetlica Wiejska w Świekatowie	Modernizacja gospodarstw rolnych – zasady udzielania wsparcia
15 grudnia godz. 10.00	Sala sesyjna Lisewo k. Chelмна ul. Toruńska 24	Zasada wzajemnej zgodności – ochrona środowiska
15 grudnia godz. 10.00	Urząd Gminy Tłuchowo ul. Sierpecka 20	Dopłaty dla gospodarstw rolnych z Programu Rolnośrodowiskowego na lata 2007-2013
15 grudnia godz. 10.00	Urząd Gminy Dobre sala konferencyjna	Zasady tworzenia i funkcjonowania grup producentów rolnych
15 grudnia godz. 10.00	Świetlica Wiejska Wójcin gm. Piotrków Kujawski	Edukacja rolników w zakresie PROW 2007-2013

## Przysiek, 12 grudnia, godz. 10-15

### Jarmark Adwentowy w Przysieku

Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie, Oddział w Przysieku, zaprasza **w sobotę 12 grudnia** na kolejny Jarmark Adwentowy. Celem Jarmarku jest przypomnienie tradycji kulturowych związanych z okresem Adwentu i Świąt Bożego Narodzenia, propagowanie produktów regionalnych i lokalnych, w tym pochodzących z rolnictwa ekologicznego, a także kształtowanie postaw proekologicznych.

Uroczyste otwarcie Jarmarku nastąpi o godzinie 10. Następnie ogłoszone zostaną wyniki **Wojewódzkiego Konkursu Szopek Bożonarodzeniowych**, do którego zgłosili się zarówno uczniowie szkół, jak i dorośli z terenu województwa kujawsko-pomorskiego. Ubiegłoroczne prace zachwycały i zadziwiały pomysłowością wykonania. Zapewne i w tym roku komisja konkursowa będzie miała pełne ręce roboty z wyborem najładniejszych szopek.

Za symboliczną opłatą zwiedzający będą mogli wziąć udział w **pokazach** nakrywania stołu wigilijnego, wykonywania stroików oraz kart świątecznych.

Adwentowy **kiermasz** gościć będzie w tym roku kilkanaście Kół Gospodyń Wiejskich z różnorodną ofertą kulinarną, głównie potraw wigilijnych, produktów regionalnych i lokalnych. Tradycyjnie już przyjadą do Przysieka rolnicy i przetwórcy ekologiczni,

oferując szeroki asortyment żywności ekologicznej (wyroby mięsne, przetwory z owoców, sery, masło, pieczywo i wiele innych). Rękodzielnicy i twórcy ludowi zaprezentują ozdoby, stroiki, rzeźby oraz szopki bożonarodzeniowe. Nie zabraknie też markowego sprzętu AGD.

Na rolników będą czekać w **stoiskach konsultacyjnych** specjaliści Agencji Rynku Rolnego i KPODR. Panie będą mogły skorzystać z darmowych porad znanych firm kosmetycznych.

Podczas Jarmarku przygrywać i przyśpiewywać będzie zespół folklorystyczny „Kruszynioki”, który w międzyczasie opowie o świątecznych zwyczajach i tradycjach.

Serdecznie zapraszamy miłośników folkloru, dobrego jadła i swojskiej atmosfery!

*Agnieszka Pociężnicka*

